

TAX POLICY JOURNAL

Tax Policy Bureau, Fiscal Policy Office

Edition 2, Volume 16, September 2020

อากรขาออก (Export duty)

จัดเก็บจากการจัดส่งสินค้าหรือการขายสินค้าจากประเทศหนึ่งไปยังประเทศอื่น ๆ โดยสามารถดำเนินการจัดส่งได้ทั้งทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ซึ่งการจัดเก็บอากรขาออกจะดำเนินการโดยกรมศุลกากร

ความสำคัญของ “อากรขาออก”

เพื่อเป็น
รายได้ภาครัฐ

เพื่อรักษา
เสถียรภาพราคา

เพื่อป้องกันการ
ขาดแคลนสินค้า

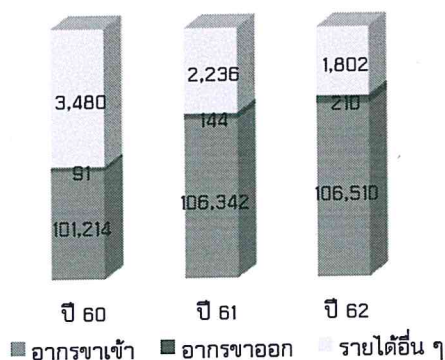
เพื่อป้องกัน
เงินเฟ้อ

เอกสารที่ใช้ในพิธีการส่งออก

1. ใบขนสินค้าขาออก
2. บัญชีราคาสินค้า (Invoice)
3. ใบอนุญาต หรือหนังสือรับรอง
4. คำร้องต่าง ๆ (ถ้ามี)
5. ใบแนบใบขนสินค้าขาออก (กรณีขอคืนอากรตามมาตรา 29)
6. ใบขนสินค้ามูลค่าเงิน (กรณีขอชดเชยอากรสินค้าส่งออก)

รายได้กรมศุลกากร

หน่วย: ล้านบาท

■ อากรขาเข้า ■ อากรขาออก ■ รายได้อื่น ๆ

อัตราอากรขาออกที่มีการจัดเก็บในปัจจุบัน

ในอดีตการเก็บอากรขาออกเพื่อสงวนทรัพยากรไว้ใช้ภายในประเทศ ป้องกันหรือลดแรงจูงใจในการส่งออกสินค้า โดยมีสินค้าที่ระบุไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร ภาค 3 แห่งพระราชบัญญัติพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 มี 9 ประเภท ได้แก่ ข้าว เศษโลหะทุกชนิด หนังโคและหนังกระบือ ยางของต้นยางพารา ไม้ เส้นไหมดิบ ปลาป่น ของที่ส่งออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กร แต่เนื่องจากบริบทและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้มีการจัดเก็บอากรขาออกเพียง 3 ประเภท ได้แก่ หนังดิบ ไม้และไม้แปรรูป และของที่ส่งออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย

ยกเว้นอากร

ข้าว

เศษโลหะ

ยางของต้นยางพารา

เส้นไหมดิบ

ปลาป่น

ของที่มิได้ระบุในพิกัด
อัตราอากรขาออก

มีอัตราอากร

หนังดิบ 0.40 บาท/กิโลกรัม

ไม้และไม้แปรรูป ร้อยละ 5/10/40

ของที่ส่งออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย ร้อยละ 10

TAX POLICY JOURNAL

Tax Policy Bureau, Fiscal Policy Office

Edition 2, Volume 16, September 2020

อากรขาออก (Export duty)

“อากรขาออก (Export duty)” คืออะไร

การจัดเก็บจากการจัดส่งสินค้าหรือการขายสินค้าและบริการจากประเทศหนึ่งไปยังประเทศอื่น ๆ เช่น ไม้วีเนียร์ ไม้รวก ไม้มะพร้าว เป็นต้น โดยสามารถดำเนินการจัดส่งได้ทั้ง ทางบก ทางน้ำ และทางอากาศ ซึ่งการจัดเก็บอากรขาออกจะดำเนินการโดยกรมศุลกากร

ความสำคัญของ “อากรขาออก”

1. เพื่อรายได้ของรัฐ
2. รักษาเสถียรภาพของราคาสินค้าในประเทศ
3. ป้องกันการขาดแคลนสินค้าที่บริโภคภายในประเทศ
4. ป้องกันปัญหาเรื่องเงินเฟ้อ

การกำหนดพิกัดอัตราอากรขาออกของไทย

ในอดีตนั้นมีการจัดเก็บอากรขาออกเพื่อเป็นการสงวนทรัพยากรไว้ใช้ในการบริโภคภายในประเทศ ป้องกันหรือลดแรงจูงใจในการส่งออกสินค้าที่รัฐต้องการที่จะให้ใช้สินค้านั้นในประเทศ โดยจะจัดเก็บอากรขาออกตามพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ภาค 3 พิกัดอัตราอากรขาออกไว้ 9 ประเภท ได้แก่ ข้าว เศษโลหะทุกชนิด หนังโคและหนังกระบือ ยางของต้นยางพารา ไม้ เส้นไหมดิบ ปลาป่น ของที่ส่งออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กร

Inside This Issue

โดย

นางสาวพรพิมล ทรงกิตติพิศาล

เศรษฐกรปฏิบัติการ

สำนักนโยบายภาษี

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

*ผู้เขียนขอขอบคุณ

นางสาวกาญจนา ตั้งปรกรณ์

ผู้อำนวยการสำนักนโยบายภาษี

และ นางสาวพูนพิลาศ สีสะยูวะ

ผู้อำนวยการส่วนนโยบายภาษีศุลกากร

สำหรับข้อแนะนำ

ร่วมไทย- มาเลเซีย และของซึ่งมิได้ระบุหรือรวมไว้ในประเภทใดในพิกัดอัตราอากรขาออก

เมื่อนโยบายภาครัฐมีการปรับเปลี่ยนไปตามบริบทและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ปัจจุบันจึงมีการจัดเก็บอากรขาออกสินค้าเพียง 3 รายการ ได้แก่ หนังสติ๊ก ไม้และไม้แปรรูป และของที่ส่งออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย ทั้งนี้ กระทรวงการคลังอาศัยอำนาจตามมาตรา 12 แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530 ที่ระบุว่า “เพื่อประโยชน์แก่การเศรษฐกิจของประเทศและประชาชน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจในการลดอัตราอากร ยกเว้นอัตราอากร หรือเพิ่มอัตราอากรสำหรับของใด ๆ ไม่เกินร้อยละ 50 ของอัตราที่กำหนดไว้ในพิกัดอัตราศุลกากร” ออกประกาศกระทรวงการคลังเพื่อยกเว้นอากรและลดอัตราอากรที่ปัจจุบันมีอัตราตามตาราง

ตารางอัตราอากรขาออกที่มีการจัดเก็บในปัจจุบัน

รายการ	อัตราอากร	
	ตามราคา (%)	ตามสภาพ (บาท)
ประเภท 3 หนึ่งโคและหนึ่งกระบือ		
(ก) หนึ่งคืบ		ยกเว้นอากร
(ข) อื่น ๆ		
- เฉพาะเศษตัด เศษ และผงซึ่งสามารถนำไปใช้ในอุตสาหกรรมทำหนังและผลิตหนัง	-	0.40
- หนึ่งโคและหนึ่งกระบือ เฉพาะที่ฟอกเสร็จสมบูรณ์แล้ว		ยกเว้นอากร
- อื่น ๆ	-	0.40
ประเภท 5 ไม้ ไม้แปรรูป และของทำด้วยไม้		
(ก) ไม้และไม้แปรรูป		ยกเว้นอากร
- เฉพาะไม้วีเนียร์ที่ผลิตได้จากไม้ซุงที่นำเข้าและผลิตในคลังสินค้าทัณฑ์บนประเภทโรงผลิตสินค้าซึ่งจัดตั้งขึ้นตามมาตรา 116 (3) แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560		ยกเว้นอากร
- เฉพาะไม้วีเนียร์ที่ผลิตได้จากซุงที่นำเข้าและขอคืนอากรตามมาตรา 29 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ทั้งนี้ ต้องปฏิบัติตามพิธีการตามประกาศที่อธิบดีกำหนด		ยกเว้นอากร
- เฉพาะไม้ยูคาลิปตัส ไม้สนประดิพัทธ์ ไม้ไผ่ตง ไม้ไผ่เลี้ยง ไม้ไผ่สีสุก ไม้มะม่วงหิมพานต์ ไม้กระถินณรงค์ ไม้กระถินยักษ์ ไม้สนทะเล ไม้สะเดาช้าง ไม้สนคาริเบีย และไม้สนโอคาป่า		ยกเว้นอากร
- เฉพาะไม้และไม้แปรรูปที่ได้จากต้นยางตระกูลฮีเวีย		ยกเว้นอากร
- เฉพาะไม้รวกและไม้มะพร้าว	5	-
- เฉพาะไม้วีเนียร์	10	-
- อื่น ๆ	40	-
(ข) ของทำด้วยไม้		
(1) ชนิดที่ไม่เหมาะที่จะนำไปแปรรูปเป็นอย่างอื่น		ยกเว้นอากร
(2) อื่น ๆ		ยกเว้นอากร
ประเภท 8 ของที่ส่งออกจากพื้นที่พัฒนาร่วมตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย-มาเลเซีย		
- น้ำมันส่วนที่เป็นกำไรอันเป็นส่วนแบ่งของผู้ได้รับสัญญาตามกฎหมายว่าด้วยองค์กรร่วมไทย-มาเลเซียที่ขายนอกราชอาณาจักรไทยและมาเลเซีย	10	-

ที่มา: ประกาศกระทรวงการคลัง เรื่อง การลดอัตราอากรและยกเว้นอากรศุลกากรตามมาตรา 12

แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. 2530

หมายเหตุ:

ตามสภาพ หมายถึง อัตราที่เรียกเก็บตามจำนวน ปริมาตร ปริมาณ เช่น กระบือตัวละ 500 บาท น้ำมันลิตรละ 0.50 บาท เป็นต้น
ตามราคา หมายถึง อัตราที่เรียกเก็บตามร้อยละของราคาสินค้า โดยอากรขาเข้าจะใช้ราคา C.I.F. ซึ่งเป็นราคารวมค่าประกันภัยและค่าขนส่งจนถึงท่าเรือในประเทศ เช่น กระเป๋ามีอัตราอากรขาเข้าร้อยละ 20 ของราคา C.I.F. และอากรขาออกใช้ราคา F.O.B. ซึ่งเป็นราคาสินค้ารวมค่าระวางและค่าขนส่งสินค้าลงเรือแต่ไม่รวมค่าประกันภัย เช่น ไม้ส่งออกมีอัตราอากรขาออกร้อยละ 40 ของราคา F.O.B

ทั้งนี้ ของใดที่กฎหมายกำหนดให้มีทั้งอัตราตามสภาพ และอัตราตามราคา ให้คำนวณทั้ง 2 แบบ และให้ชำระอากรตามแบบที่คำนวณอากรได้สูงสุด

พิธีการส่งออก

พิธีการส่งออกเป็นขั้นตอนสุดท้ายสำหรับการส่งออกสินค้า แต่ก็ยังเป็นขั้นตอนที่มีความซับซ้อนมากขั้นตอนหนึ่ง แต่ถ้าได้มีการศึกษาและเตรียมพร้อมล่วงหน้าแล้วก็จะไม่มีความยุ่งยาก เพราะรัฐบาลเองก็ส่งเสริมให้มีการส่งออกสินค้าไปยังต่างประเทศอยู่แล้วจึงได้พยายามลดขั้นตอนหรืออุปสรรคต่าง ๆ ลงเพื่อช่วยให้ผู้ส่งออกเกิดความสะดวกรวดเร็วในการจะส่งออกสินค้าโดยปกติแล้วการส่งออกสินค้าแต่ละชนิด โดยเฉพาะสินค้าที่มีการควบคุม ก็จะมีหน่วยงานที่ทำหน้าที่ในการควบคุมสินค้านั้นโดยตรง ซึ่งอาจจะเป็นหน่วยงานเดียวหรือหลายหน่วยงานก็ได้

เอกสารที่ใช้ในการส่งออกโดยทั่วไปประกอบด้วย

1. ใบขนสินค้าขาออก
2. บัญชีราคาสินค้า (Invoice)
3. ใบอนุญาต หรือหนังสือรับรอง
4. คำร้องต่าง ๆ (ถ้ามี)
5. ใบแนบใบขนสินค้าขาออก (กรณีเป็นสินค้าที่จะขอคืนอากรตามมาตรา 29)

6. ใบขนสินค้ามูลค่าเงิน (กรณีเป็นสินค้าที่ขอขดเชยอากรสินค้าส่งออก)

ดังนั้น เมื่อจะนำสินค้าใดเข้าหรือส่งสินค้าใดออก ต้องตรวจสอบให้ถูกต้องชัดเจนก่อนว่าสินค้านั้น ๆ จัดอยู่ในพิกัดใด อัตราอากรเท่าใด เพื่อที่จะได้นำไปคิดคำนวณอากรที่ต้องจ่ายนั่นเอง อีกทั้ง ยังต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ ขั้นตอนตามกฎหมายศุลกากร และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้าส่งออกให้ครบถ้วนอีกด้วย

การชำระอากรขาออก

การชำระอากรขาออกให้ผู้ที่มีหน้าที่เสียอากรยื่นใบขนสินค้าตามแบบที่กรมศุลกากรกำหนด ซึ่งในปัจจุบันเป็นแบบอิเล็กทรอนิกส์ หากมีการชำระอากรขาออกเกินก็สามารถขอเงินคืนได้ในระยะเวลาที่กรมศุลกากรกำหนด และหากชำระขาดกรมศุลกากรก็มีสิทธิเรียกเก็บอากรขาออกเพิ่มได้เช่นกัน ทั้งนี้ ผู้ส่งออกหรือผู้ที่เกี่ยวข้องใน

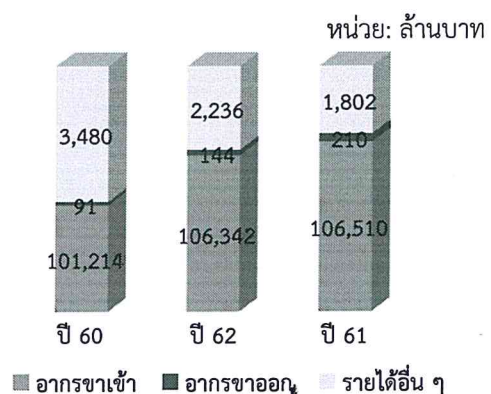

กระบวนการทางศุลกากรต้องเก็บเอกสารหลักฐานที่ใช้ในการศุลกากรตามที่กรมศุลกากรกำหนด 5 ปี นับตั้งแต่วันส่งออก และหากเลิกกิจการต้องเก็บไว้อีก 2 ปี นับตั้งแต่วันเลิกกิจการ

มูลค่า “อากรขาออก” ปี 2560 – 2562

รายได้กรมศุลกากรมาจากการจัดเก็บอากรขาเข้า อากรขาออก และรายได้อื่น ๆ โดยในปี 2560 มีรายได้จากอากรขาเข้า 101,214 ล้านบาท อากรขาออก 91 ล้านบาท และจากรายได้อื่น ๆ 3,480 ล้านบาท ปี 2561 มีรายได้จากอากรขาเข้า 106,342 ล้านบาท อากรขาออก 144 ล้านบาท และจากรายได้อื่น ๆ 2,236 ล้านบาท และในปี 2562 มีรายได้จากอากรขาเข้า 106,510 ล้านบาท อากรขาออก 210 ล้านบาท และจากรายได้อื่น ๆ 1,802 ล้านบาท

รายได้ของกรมศุลกากร

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

จะเห็นได้ว่าการจัดเก็บอากรขาออกเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเทียบกับรายได้จากการจัดเก็บอากรขาเข้า และรายได้อื่น ๆ ของกรมศุลกากร สะท้อนให้เห็นว่าการจัดเก็บอากรขาออกไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นแหล่งรายได้ แต่เป็นเครื่องมือในการสงวนทรัพยากรไว้ใช้ภายในประเทศ ส่วนการจัดเก็บอากรขาออกในอนาคตจะมีทิศทางอย่างไรนั้น จึงจะขึ้นอยู่กับบริบทของสินค้าที่ส่งออกและความต้องการใช้สินค้านั้นๆ ภายในประเทศเป็นประการสำคัญ

เอกสารอ้างอิง:

๑. <http://www.goodfreight-th.com> สืบค้นวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๒. คู่มือมาตรฐานการตรวจสอบโรงงานพอกหนัง จัดทำโดยกรมโรงงานอุตสาหกรรม ๒๕๕๙
๓. <https://craftnroll.net> สืบค้นวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๖๓
๔. วารสาร เอกสารภาษีอากร ฉบับ เดือน มิถุนายน ๒๕๖๒ Vol.๓๘ No.๔๕๓ เรื่อง อากรขาเข้า และ อากรขาออก หน้า ๓๙ โดยดิเรก คณเฑียร

*ข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความนี้เป็นความเห็นของผู้เขียน ซึ่งไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง